

Asiantuntijakuuleminen, sivistysvaliokunta, ti 25.2.2020 klo 12

Aihe: [Kansalaisaloite](#) lasten ja nuorten syrjäytymiseen johtaviin ongelmiin puuttumisesta alakouluissa (KAA 4/2019)

Lausunto

Suomen Lukiolaisten Liitto lausuu kunnioittavasti sivistysvaliokunnalle seuraavaa:

Suomen Lukiolaisten Liitto (SLL) kiittää sivistysvaliokuntaa mahdollisuudesta osallistua kuulemistilaisuuteen. Tähän lausuntoon on tiivistetty SLL:n näkemykset kansalaisaloitteeseen liittyen.

SLL pitää tärkeänä, että kansalaisaloitteessa on haluttu puuttua nimenomaan lasten ja nuorten syrjäytymiseen sekä opiskeluhuoltoon liittyviin resursseihin. Nämä ovat myös SLL:n näkemyksen mukaisesti avainasemassa hyvinvoinnin ja turvallisen kasvuympäristön edistämisessä.

Kansalaisaloitteessa käytetty ilmaus ”terapeuttisia valmiuksia omaava aikuinen” on SLL:n mukaan monitulkintainen, eikä vastaa suoraan mitään ammattiryhmää. Jo nykyisellään kouluissa toimii oppilas- ja opiskelijahuoltolain (2013/1287) mukaisia ammattilaisia, kuten terveydenhoitajia, lääkäreitä, psykologeja ja kuraattoreita, joilla on korkea koulutus ja valmiudet oppilaiden tukemiseen. Näillä ammattilaisilla on velvollisuus yhteistyöhön lastensuojelun, lapsen lähipiirin ja koko muun oppilaitosyhteisön kanssa.

SLL vaatii, että nykyistä moniammatillista asiantuntijaryhmää vahvistetaan ja turvataan riittävät resurssit etenkin henkilöstön määrässä suhteessa oppilas- ja opiskelijamääriin. SLL on esittänyt, että lukioissa tulee olla täysipäiväinen terveydenhoitaja, koulukuraattori ja -psykologi enintään kuuttasataa opiskelijaa kohti, sekä täysipäiväinen lääkäri kahtatuhatta opiskelijaa kohti. SLL kannattaakin lämpimästi Marinin hallitusohjelman tavoitetta sitovista mitoituksista opiskeluhuollon palveluihin.

Resurssien vahvistamista tukee myös Kansallisen koulutuksen arviointikeskus Karvin arviointi oppilas- ja opiskelijahuoltolain toimeenpanosta (2018), jonka mukaan tarve opiskeluhuollon palveluille on suuri, mutta ammattilaisia ei ole riittävästi ja vaihtuvuus on suurta. Sama haaste toistuu peruskoulun lisäksi lukioissa.

SLL muistuttaa, että Marinin hallitusohjelmassa on useita toimenpiteitä, joilla on tarkoitus vahvistaa lasten ja nuorten hyvinvointia ja kehittää tarvittavia palveluita:

- oppilas- ja opiskelijahuollon palvelujen vahvistaminen kaikilla koulutusasteilla
- perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma oppimistulosten parantamiseksi ja eriarvoisuuden vähentämiseksi
- tasavertaisten mahdollisuuksien varmistaminen yksilöllisillä oppimispoluilla positiivisen diskriminaation rahoituksella, joustavammalla opetuksella ja riittävällä tuella
- erityisopetuslainsäädännön ja siihen sisältyvän inklusion toimivuuden ja näihin kohdennettujen resurssien riittävyyden arviointi
- lapsistrategian mukainen lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen tukipalvelujen kehittäminen

Uusien toimenpiteiden sijaan SLL esittää, että kansalaisaloitteessa esitettyyn huoleen vastataan hyödyntämällä hallitusohjelmaan kuuluvia kirjauksia ja taloudellisia panostuksia.

Kansalaisaloitteen perusteluissa mainitaan, että kuraattori- ja psykologipalvelut järjestetään usein muualla kuin koulun tiloissa. SLL huomauttaa, että palvelut olisi tärkeää saada omassa oppilaitoksessa, jotta kynnyks avun ja tuen hakemiseen olisi mahdollisimman matala.

SLL:n mielestä on myös ensiarvoisen tärkeää, että kiusaamiseen puuttumiseen panostetaan entistä enemmän ja huolehditaan, että lain mukainen suoja ja turvallinen opiskeluympäristö toteutuu. Koko koulutuspolkua tarkastellen lukiokoulutuksesta puuttuu kiusaamiseen liittyvä ilmoitusvelvollisuus, ja SLL esittääkin sen lisäämistä lukiolakiin, kuten se on kirjattuna perusopetuslakiin. Lisäksi SLL ehdottaa lukiolain muuttamista puuttumisvelvoitteen osalta siten, että se yksiselitteisesti velvoittaa puuttumaan kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään.

SLL:n mukaan koulukuraattorin, -psykologin ja muiden koulun henkilöstöön kuuluvien ammattilaisten työtehtävät vastaavat kansalaisaloitteessa esitettyyn tarpeeseen kiusaamistapauksien ennaltaehkäisevään puuttumiseen ja mielenterveyden oireilussa tukemiseen, sekä tarvittavaan hoitoonohjaukseen.

SLL ei kannata kansalaisaloitteen esitystä siitä, että kouluihin tulisi palkata uudella tehtävänkuvalla uusia ammattilaisia. Olennaista on panostaa olemassa oleviin palveluihin. Riittävillä resursseilla ja henkilöstömitoituksilla voidaan parhaiten tukea lasten ja nuorten hyvinvointia ja turvallisuudentunnetta oppilaitoksessa.

Helsingissä 24.2.2020

Adina Nivukoski
Puheenjohtaja

Heikki Luoto
Pääsihteeri

Lisätietoja:

sosiaalipoliittinen asiantuntija Iiris Hynönen, iiris.hynonen@lukio.fi, 050 377 7729